

Retten til at færdes frit og frit at vælge sit opholdssted er imidlertid ikke absolut. Bestemmelsen fastsætter således i stk. 3, at udøvelsen af disse rettigheder ikke skal være underkastet andre begrænsninger end sådanne, som er i overensstemmelse med loven, og som er nødvendige i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed eller den offentlige tryghed, for at opretholde den offentlige orden, for at forebygge forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder eller friheder. Endvidere kan de i stk. 1, nævnte rettigheder inden for særlige områder underkastes restriktioner, som er indført ved lov, og som i et demokratisk samfund tjener almenvellet, jf. artikel 2, stk. 4, i den 4. tillægsprotokol til konventionen.

Praksis vedrørende bestemmelsen er meget sparsom. Om fortolkningen af de enkelte hensyn, der kan legitimere indgreb af den nævnte karakter, henvises der derfor i kommentaren til Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, 1. udg., 1994, (s. 480), blandt andet til beskrivelsen af bestemmelsen i artikel 8, stk. 2, om indgreb i retten til at opretholde et familieliv mv., jf. ovenfor.

5.2.3. Justitsministeriet finder, at eftersom Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 beskytter enhver ret til respekt for sit familieliv og sit hjem, vil en bortvisning kunne indebære et indgreb i disse beskyttede rettigheder.

Indgreb kan efter konventionen ske, hvis indgrebet har lovhjemmel, varetager et anerkendelsesværdigt formål, herunder at forebygge uro eller forbrydelser eller at beskytte andres rettigheder eller friheder, og er proportionalt (nødvendigt i et demokratisk samfund).

Ved vurderingen af, om menneskerettighedskonventionens artikel 8 hindrer regler om bortvisning, vil de fareafværgelses- og beskyttelsesformål, som er baggrunden for at foreslå en bortvisningsbestemmelse, spille en stor rolle. Når bortvisning først og fremmest skal beskytte en konkret truet person mod at blive offer for et overgreb, dvs. "forebygge uro eller forbrydelser" og "beskytte andres rettigheder", er der efter Justitsministeriets opfattelse tale om anerkendelsesværdige formål, som efter konventionens artikel 8, stk. 2, kan berettige til begrænsninger i de nævnte rettigheder. Ligeledes er det afgørende, at anvendelsen af bortvisning underlægges proportionalitetsprincippet.

Idet de foreslåede lovregler om bortvisning er udarbejdet i overensstemmelse med disse retningslinier, vil den foreslåede bortvisningsordning efter Justitsministeriets vurdering være forenelig med menneskeret-

tighedskonventionens artikel 8 og artikel 2 i konventionens 4. tillægsprotokol.

Artikel 1 i konventionens 1. tillægsprotokol om enhver ret til respekt for sin ejendom forudsætter som omtalt oven for, at der er tale om, at en person berøves sin ejendom, dvs. at der sker en varig overførsel af ejerskabet til ejendommen. Allerede det forhold, at bortvisning udformes som et midlertidigt og i øvrigt begrænset indgreb i ejerskabet mv., indebærer, at tillægsprotokollens artikel 1 efter Justitsministeriets opfattelse ikke er til hinder for bortvisning.

6. Forholdet til andre myndigheder

6.1. Strafferetsplejeudvalgets overvejelser

Strafferetsplejeudvalget har overvejet, hvilken rolle de sociale myndigheder bør spille i forbindelse med gennemførelse af en bortvisningsordning.

Udvalget har anført, at de overgreb eller trusler om overgreb, som efter den foreslåede ordning kan føre til bortvisning, i almindelighed vil være udtryk for alvorlige sociale problemer, samlivsproblemer eller problemer med alkohol- eller stofmisbrug. Samtidig med bortvisning vil der derfor hyppigt være behov for at sætte ind med særlig social støtte over for den ene eller begge parter.

Udvalget har i § 6, stk. 2, i sit lovudkast foreslået en ordning, hvorefter politimesteren (politidirektøren) skal underrette det sociale udvalg om en bortvisnings-sag senest samtidig med afgørelsen om bortvisning. Denne obligatoriske underretningsordning skal sikre, at de sociale myndigheder er opmærksom på den socialt belastede situation, som en bortvisning typisk afspejler, og at der hos de sociale myndigheder hurtigere kan danne sig et overblik over problemernes karakter og omfang.

Udvalget finder, at de sociale myndigheder samtidig med underretningen fra politiet bør modtage kopi af relevante sagsakter, hvilket også bør gælde elektronisk lagrede data. Oplysningerne bør meddeles uden krav om samtykke fra de involverede personer.

Udvalget har endvidere peget på forskellige sociale foranstaltninger, som det vil kunne være hensigtsmæssigt at foretage i forbindelse med en bortvisning, men bemærker, at en nærmere regulering af disse forhold ligger uden for udvalgets opgave. Udvalget anfører dog, at de sociale myndigheder bør spille en aktiv rolle i løsning af de underliggende problemer, idet formålet med bortvisningsordningen ellers vil kunne modvirkes.

Der henvises til betænkningens side 126-128.